

El plurilingüisme en el sistema educatiu.
El marc legal

Objectius

1. Comprendre l'origen i les característiques del Marc Europeu Comú de Referència (MECR), la seua intenció i enfocament.
2. Conèixer els nivells de competència, les taules globals i les escales relacionades.
3. Conèixer les implicacions del MECR en els plans d'estudi, la pedagogia i l'avaluació.
4. Posar en valor la diversitat lingüística i parar atenció a les circumstàncies que concorren en els territoris amb llengües en contacte per a identificar i intervindre didàcticament sobre les actituds lingüístiques en benefici de l'eficàcia comunicativa i la normalització lingüística del valencià.
5. Conèixer l'organització general del sistema educatiu valencià, el seu marc legal i els documents que vertebreren el seu funcionament.
6. Donar a conèixer les possibilitats de mobilitat a l'exterior al professorat valencià i les possibilitats d'internacionalització per als centres docents.

Índex

Objectius	2
1. Introducció	4
2. El Marc europeu comú de referència (MECR)	4
2.1 Recomanacions, contribucions i orientacions del Consell d'Europa per a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües	4
2.1.1 El Consell d'Europa	4
2.1.2 El Marc europeu comú de referència	5
2.1.3 Què significa 'plurilingüisme'?	5
2.2 Nivells del MECR	6
2.2.1 Flexibilitat en un enfocament ramificat	6
2.2.2 Competència comunicativa de llengua	7
3. El sistema educatiu davant la situació de llengües en contacte	9
3.1 Marc legal	10
3.2 Models d'educació bilingüe i plurilingüe	12
3.3 El model lingüístic valencià	13
3.4 El projecte lingüístic de centre	16
3.5 Intervenció didàctica a l'aula	18

3.6 L'acreditació dels coneixements de llengües del professorat	18
3.7 Calendari d'implantació i normativa aplicable fins a la implantació total del Programa d'educació plurilingüe i intercultural	18
4. La internacionalització i la seua importància en el Sistema Educatiu.	21
4.1 Alternatives d'internacionalització. Programes del MECD i altres programes	22
4.1.1 Personal	22
4.1.2 Centres	22
4.1.3 Programes del MECD	23
4.1.4 Altres programes	24
4.2 Erasmus +	24
4.2.1 Acció clau 1 (Key action 1). Mobilitat de les persones per a l'aprenentatge	24
4.2.2 Acció clau 2 (Key action 2). Cooperació per a la innovació i l'intercanvi de bones pràctiques	25
4.2.3 Acció clau 3 (Key action 3). Suport per a la reforma de les polítiques	25
4.3 Altres possibilitats	25
4.3.1 eTwinning	25
4.3.2 Estadies professionals per a docents («Estancias profesionales para docentes») del MECD	26
4.3.3 Estadies a l'estranger per a docents de la conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport	26
4.3.4 Lectorat de català	26
5. Conclusió	26
6. Bibliografia i referències	27
Bibliografia	27
Webgrafia	27
Legislació	27

1. Introducció

L'objectiu de la segona unitat és mostrar que el Consell d'Europa ha manifestat de moltes maneres el seu interès i respecte pel plurilingüisme. Una de les accions més significatives i influents en aquesta direcció ha estat el Marc europeu comú de referència per a les llengües (2001) que s'ha convertit en una referència general per als plans d'estudi, la pedagogia i l'avaluació a tot el món. La seua influència directa es pot trobar a les lleis educatives recents, no només als països europeus.

La situació sociolingüística en què el valencià s'ha vist immers històricament ha provocat que, davant del procés de minorització progressiva del valencià en el si de la pròpia societat on es parla, els diversos agents polítics, administratius i socials hagen hagut de plantejar estratègies de reinserció i d'activació del valencià en cada un dels àmbits d'ús o de les situacions comunicatives de la llengua.

La perspectiva globalitzada i multilingüe de la nostra societat planteja reptes importants pel que fa a la recuperació i la dignificació de la llengua. Sens dubte, l'àmbit educatiu serà una peça fonamental en aquest procés.

Però no podem oblidar que la nostra societat rep moltes influències de diferents parts del món, especialment com a conseqüència dels mitjans de comunicació i de les TIC, que construeixen un context d'immediatesa. En aquest context social és molt important ajudar el nostre alumnat a desenvolupar les habilitats per entendre la societat en què viuen alhora que es tornen crítics cap a ella. La clau del sistema educatiu és la internacionalització. Aquests objectius es poden aconseguir mitjançant l'obertura de les nostres escoles a Europa i compartint els nostres interessos i motivacions amb diferents països i cultures. El valor intrínsec de la internacionalització va més enllà si pensem que compartir i interactuar amb diferents cultures i idiomes promou la multiculturalitat i el plurilingüisme, entre molts altres valors educatius.

2. El Marc europeu comú de referència (MECR)

2.1 Recomanacions, contribucions i orientacions del Consell d'Europa per a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües

2.1.1 El Consell d'Europa

El Consell d'Europa és una organització internacional creada en 1949. Pot ser-ne membre qualsevol estat europeu que accepte els principis de l'estat de dret i que garantisca els drets humans i la llibertat de la ciutadania. El Consell d'Europa promou la cultura europea, incloses les seues llengües, que és el tema que ens ocupa. Un important aspecte a tindre en consideració és que el Consell d'Europa no té cap relació amb la Unió Europea.

L'objectiu principal del Consell d'Europa és defensar els drets humans i les democràcies parlamentàries a més de promoure la identitat europea entre tots els ciutadans del continent. Els objectius del Consell d'Europa són:

- Promoure i facilitar la cooperació entre les institucions dels diferents països.
- Consolidar el reconeixement recíproc de les qualificacions de la llengua.
- Ajudar l'alumnat, el professorat, els programadors de cursos, les administracions, etc.
- Contribuir al multilingüisme en un ambient multicultural.
- Protegir i desenvolupar la diversitat, la valuosa herència que suposa la diversitat lingüística.

- Promoure la comprensió mútua, la tolerància, el respecte de les identitats i la diversitat cultural per mitjà d'una comunicació internacional més efectiva.
- Facilitar la comunicació i la mobilitat a l'Europa dels ciutadans.

Com a integrants del procés educatiu, professorat i alumnat, han de conèixer el seus drets, per exemple, les facilitats per a la mobilitat que es tractaran més avant en l'epígraf 4 d'aquest document (la internacionalització). S'ha de ser conscients del reconeixement de les diferents llengües arreu d'Europa i promoure la tolerància per tal d'evitar la xenofòbia. Podria ser un bon exercici llegir tots els objectius i provar de tindre'ls en compte en la nostra vida diària com a docents i com a alumnes.

2.1.2 El Marc europeu comú de referència

El Marc europeu comú de referència proporciona unes bases comunes per a l'elaboració de programes de llengua, orientacions curriculars, exàmens, llibres de text, etc. a tot Europa. La idea és que els estudiants de llengües tinguin les mateixes oportunitats quan estudien una llengua, independentment del país europeu on estiguen.

Descriu d'una manera exhaustiva el que han d'aprendre a fer els estudiants de llengua per a usar-la i comunicar-se, els coneixements i les habilitats que han de desenvolupar per tal d'actuar amb efectivitat. Aquestes recomanacions insisteixen en el fet que aprendre una llengua no és solament entendre la gramàtica i el vocabulari sinó que l'aprenent ha de ser capaç de comunicar-se i, a més, conèixer la seua cultura.

El MECR també defineix els nivells de domini de la llengua que permeten mesurar el progrés de l'alumnat en cada estadi de l'aprenentatge i durant tota la vida.

2.1.3 Què significa 'plurilingüisme'?

Cal distingir dos conceptes que sovint es confonen: plurilingüisme i multilingüisme. S'entén per plurilingüisme el coneixement de diferents llengües. En canvi, el multilingüisme és la coexistència de més d'una llengua en una societat determinada.

Així doncs, el multilingüisme es pot atendre simplement diversificant les llengües que ofereix una escola, animant l'alumnat a estudiar més d'una llengua estrangera o reduint la posició dominant de l'anglès en la comunicació internacional. Més enllà d'açò, l'enfocament plurilingüe fa èmfasi en el fet que, a mesura que l'experiència lingüística d'un individu, en els seus contextos culturals, s'expandeix des del llenguatge de la llar fins al de la societat en general i després a les llengües d'altres pobles (ja siga apresada a l'escola, a la universitat o per experiència directa), no manté aquestes llengües i cultures en compartiments de comunicació mental estrictament separats.

Els estudis demostren que hi ha habilitats metacognitives que són comunes a tots els idiomes. Des d'aquesta perspectiva, l'objectiu de l'ensenyament de llengua pateix una modificació profunda perquè ja no és vist, simplement, com l'adquisició del domini en una o dues o, fins i tot, tres llengües, cadascuna apresada aïlladament. Contràriament, l'objectiu és el desenvolupament d'un repertori lingüístic en el qual totes les habilitats lingüístiques tenen lloc. Açò implica, naturalment, que les llengües oferides per les institucions educatives siguin diversificades i als alumnes se'ls done oportunitats per a desenvolupar una competència plurilingüe.

A més a més, una vegada reconegut l'aprenentatge de la llengua com una tasca que es manté al llarg de la vida, el desenvolupament de la motivació en les persones joves, l'habilitat i la confiança en abordar experiències en una nova llengua fora de l'àmbit escolar esdevé de central importància. Els recents desenvolupaments del programa lingüístic del Consell d'Europa han estat dissenyats per tal de crear eines que puguen ser utilitzades per tots els professionals de l'àmbit de l'ensenyament per a la promoció del plurilingüisme. En particular,

el Portfolio Europeu de les Llengües (PEL) presenta un format en el qual l'aprenentatge de les llengües i les experiències interculturals de la més diversa índole poden ser recollits i reconeguts formalment (Pascual 2001:16).

Aquesta informació sobre el Portfolio serà ampliada en la Unitat 4, dedicada a l'avaluació.

Per aquest motiu, el MECR no solament proveeix escales de valoració de la competència general en una llengua en particular, sinó que també analitza l'ús de la llengua i de les competències lingüístiques. Aquestes escales de valoració faran més fàcil als professionals especificar objectius i descriure assoliments de diversos tipus d'acord amb les necessitats variants, les característiques i els recursos dels aprenents.

2.2 Nivells del MECR

En la pràctica existeix un ampli, encara que no universal, consens en el nombre i natura dels nivells apropiats per a l'organització de l'aprenentatge de la llengua i el reconeixement públic dels assoliments. Un marc de sis nivells amplis ofereix una cobertura adequada atenent a l'espai d'aprenentatge rellevant dels aprenents europeus.

2.2.1 Flexibilitat en un enfocament ramificat

El MECR va establir l'any 2001 els sis nivells que estan en vigor actualment. Els descriptors (taula 1) estan dividits en tres grans blocs. El primer, per a l'Usuari Bàsic, que inclou els nivells A1 i A2; el segon, per a l'Usuari Independent amb els nivells B1 i B2 i, finalment, l'Usuari Experimentat, a qui corresponen els nivells C1 i C2.

La Taula mostra aquells aspectes que l'alumnat ha d'adquirir en els diferents estadis del seu procés d'ensenyament i aprenentatge.

Taula 1. Nivells comuns de referència: escala global

Usuari experimentat C2	Pot comprendre sense esforç pràcticament tot el que llegeix o escolta. Pot resumir informació procedent de diferents fonts orals o escrites, reconstruir fets i arguments, i presentar-los d'una manera coherent. Pot expressar-se espontàniament, amb fluïdesa i precisió, distingint matisos subtils de significat fins i tot en les situacions més complexes.
Usuari experimentat C1	Pot comprendre una àmplia gamma de textos llargs i complexos, i en reconeix el sentit implícit. Pot expressar-se amb fluïdesa i espontaneïtat sense haver de cercar d'una manera gaire evident paraules o expressions. Pot utilitzar la llengua de manera flexible i eficaç per a propòsits socials, acadèmics i professionals. Pot produir textos clars, ben estructurats i detallats sobre temes complexos, i demostra un ús controlat d'estructures organitzatives, connectors i mecanismes de cohesió.
Usuari independent B2	Pot comprendre les idees principals de textos complexos sobre temes tant concrets com abstractes, incloent-hi discussions tècniques en el camp de l'especialització professional. Pot expressar-se amb un grau de fluïdesa i d'espontaneïtat que fa possible la interacció habitual amb parlants nadius sense que comporte tensió per a cap dels interlocutors. Pot produir textos clars i detallats en una àmplia gamma de temes i expressar un punt de vista sobre una qüestió, exposant els avantatges i els inconvenients de diverses opcions.
Usuari independent B1	Pot comprendre les idees principals d'una informació clara sobre temes relatius a la feina, a l'escola, a l'oci, etc. Pot fer front a la major part de situacions lingüístiques que poden aparèixer quan es viatja per una zona on es parla la llengua objecte d'aprenentatge. Pot produir un discurs senzill i coherent sobre temes que li són familiars o d'interès personal. Pot descriure fets i experiències, somnis, esperances i ambicions, i donar raons i explicacions de les opinions i projectes de manera breu.

Usuari bàsic A2	Pot comprendre frases i expressions utilitzades habitualment i relacionades amb temes d'importància immediata (per exemple, informacions personals bàsiques, informacions familiars, compres, geografia local, ocupació). Pot comunicar-se en situacions senzilles i habituals que exigisquen un intercanvi simple i directe d'informació sobre temes familiars i habituals. Pot descriure, de manera senzilla, aspectes de la seua experiència o bagatge personal, aspectes de l'entorn immediat i assumptes relacionats amb necessitats immediates.
Usuari bàsic A1	Pot comprendre i utilitzar expressions quotidianes i familiars i frases molt senzilles encaminades a satisfer les primeres necessitats. Pot presentar-se i presentar una tercera persona i pot formular i respondre preguntes sobre detalls personals com ara on viu, la gent que coneix i les coses que té. Pot interactuar d'una manera senzilla a condició que l'altra persona parle a poc a poc i amb claredat i que estiga disposada a ajudar.

Font: Adaptació del Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar (2003: 44-45).

El professorat, doncs, a l'hora de programar, ha d'atendre els nivells i els descriptors del MECR. A més, ha de crear activitats contextualitzades i pròximes a la realitat de l'alumnat perquè siguen significatives i promocionar la comunicació oral mitjançant dinàmiques que simulen situacions de la vida real.

Així, per exemple, es programarà de manera diferenciada els dos nivells de l'usuari bàsic, A1 i A2:

Nivell A1:

- Pot preguntar i dir el dia, l'hora i la data.
- Pot utilitzar algunes salutacions bàsiques.
- Pot donar resposta assertiva, negativa i utilitzar fórmules de cortesia.
- Pot presentar-se davant d'un auditori desconegut.

Nivell A2:

- Pot realitzar compres usant expressions quotidianes i senzilles acompanyades de gestualitat.
- Pot emplenar formularis simples amb dades personals.
- Pot escriure un correu electrònic curt i senzill.

2.2.2 Competència comunicativa de llengua

El MECR preveu descriptors escalats per a aspectes de les competències lingüística, pragmàtica i sociolingüística.

Les estructures gramaticals i el vocabulari, per exemple, s'ofereixen mitjançant especificacions per a cada llengua en particular. Arribats a aquest punt, el professorat ha de prendre en consideració els consells del MECR (taula 2) per tal d'adaptar-se al nivell del seu alumnat. Una errada molt comuna és que el professorat dedica un temps excessiu a l'expressió escrita i a la comprensió lectora i deixa de banda la comprensió i l'expressió orals.

Taula 2. Nivells de referència comuns: graella d'autoavaluació

	EXPRESSIONS ORAL	INTERACCIÓ ORAL	COMPREENSIÓ ORAL	COMPREENSIÓ LECTORA	EXPRESSIONS ESCRITA
A1	Puc utilitzar expressions i frases senzilles per descriure el lloc on visc i la gent que conec.	Puc comunicar-me de manera senzilla a condició que l'interlocutor estiga disposat a repetir el que ha dit o a dir-ho amb altres paraules i més a poc a poc i que m'ajude a formular el que intente dir. Puc plantejar i respondre preguntes senzilles sobre temes familiars o sobre temes relacionats amb necessitats immediates.	Puc reconèixer paraules familiars i expressions molt bàsiques sobre temes propis de la família i l'entorn concret i immediat, si la gent parla a poc a poc i amb claredat.	Puc comprendre noms familiars, paraules i frases molt senzilles; per exemple, les que apareixen en anuncis, cartells i catàlegs.	Puc escriure postals curtes i senzilles; per exemple, per enviar felicitacions. Puc emplenar formularis amb dades personals; per exemple, el nom, la nacionalitat i l'adreça en una fitxa de registre d'hotel.
A2	Puc utilitzar una sèrie d'expressions i frases per descriure de manera senzilla la meua família i altra gent, les meues condicions de vida, el meu bagatge educatiu i la meua faena actual o l'última que vaig tindre.	Puc comunicar-me en tasques senzilles i habituals que exigeixen un intercanvi senzill i directe d'informació sobre temes i activitats familiars. Puc mantindre intercanvis socials molt breus encara que, en general, no els entenga prou com per mantindre o dirigir jo mateix una conversa.	Puc comprendre expressions i el vocabulari més freqüent sobre temes d'interès personal (per exemple, informació bàsica, compres, lloc de residència, ocupació laboral). Puc entendre la idea principal de missatges i avisos curts, clars i senzills.	Puc llegir textos molt curts i senzills. Puc trobar informació específica i previsible en documents escrits senzills i quotidians, com ara anuncis, prospectes, menús i horaris, i puc comprendre cartes personals curtes i senzilles.	Puc escriure notes i missatges curts i senzills relatius a necessitats immediates. Puc escriure cartes personals molt senzilles, per exemple, per agrair alguna cosa a algú.
B1	Puc connectar frases d'una manera senzilla per tal de descriure experiències i fets, els meus somnis, les meues esperances o les meues ambicions. Puc donar raons o explicacions breus sobre opinions i projectes. Puc explicar una història o relatar l'argument d'un llibre o d'una pel·lícula i descriure les meues reaccions.	Puc fer front a la majoria de situacions que poden aparèixer en viatjar a un indret on es parla la llengua objecte d'aprenentatge. Puc participar espontàniament en una conversa sobre temes familiars o d'interès personal o relatius a la vida quotidiana (per exemple, família, aficions, feina, viatges i fets quotidians).	Puc comprendre les idees principals d'un discurs clar i en llenguatge estàndard sobre temes familiars, que es poden trobar a la faena, a l'escola, durant el temps lliure, etc. Puc comprendre la idea principal de molts programes de ràdio i televisió que tracten sobre assumptes actuals o d'interès personal o professional, si l'articulació és relativament lenta i clara.	Puc comprendre textos que utilitzen un llenguatge molt habitual i quotidià o que està relacionat amb la faena. Puc comprendre la descripció de fets, sentiments i desitjos en cartes personals.	Puc escriure textos senzills i ben cohesionats sobre temes familiars o d'interès personal. Puc escriure cartes personals que descriuen experiències i impressions.
B2	Puc presentar descripcions clares i detallades sobre una àmplia gamma de temes relatius als meus centres d'interès. Puc explicar el meu punt de vista sobre un tema i exposar els avantatges i els inconvenients de diferents opcions.	Puc comunicar-me amb una certa espontaneïtat i fluïdesa, cosa que fa possible la interacció amb parlants nadius. Puc participar activament en una conversa en contextos familiars, presentant i defensant les meues opinions.	Puc comprendre conferències i discursos llargs i, fins i tot, seguir una argumentació complexa si el tema és relativament familiar. Puc comprendre la majoria de les notícies de televisió i els programes d'actualitat. Puc comprendre la majoria de les pel·lícules en registre estàndard.	Puc llegir articles i informes sobre problemes contemporanis en què els autors adopten una posició o un determinat punt de vista. Puc comprendre prosa literària contemporània.	Puc escriure textos clars i detallats sobre una àmplia gamma de temes relatius als meus interessos. Puc escriure un assaig o informe i transmetre una informació o donar raons a favor o en contra d'una opinió determinada. Puc escriure cartes que remarquen la importància que tenen per a mi alguns fets o algunes experiències.

C1	Puc presentar descripcions clares i detallades sobre temes complexos que inclouen altres temes, desenvolupar alguns punts concrets i arribar a una conclusió apropiada.	Puc expressar-me espontàniament i amb fluïdesa sense haver de buscar gaire les paraules. Puc utilitzar la llengua de manera flexible i eficaç amb finalitats socials i professionals. Puc formular, de manera precisa, idees i opinions i relacionar hàbilment la meua contribució al discurs amb la dels altres interlocutors.	Puc comprendre discursos llargs, encara que no estiguen ben estructurats i que les relacions només siguen implícites i no estiguen assenyalades explícitament. Puc comprendre programes de televisió i pel·lícules sense gaire esforç.	Puc comprendre textos llargs i complexos de caràcter literari o basats en fets, i puc apreciar-ne les diferències d'estil. Puc comprendre articles d'especialitat i instruccions tècniques llargues, encara que no tinguen relació amb el meu camp d'especialitat.	Puc expressar-me mitjançant textos clars i ben estructurats, i desenvolupar el meu punt de vista amb una certa extensió. Puc escriure sobre temes complexos en cartes, assajos o informes, i subratllar-ne els aspectes que considere més importants. Puc seleccionar l'estil apropiat en funció del lector a qui van adreçats els meus textos.
C2	Puc presentar una descripció o una argumentació d'una manera planera i fluïda en un estil adequat al context i amb una estructura lògica i eficaç que ajude el destinatari a advertir i recordar els punts més significatius.	Puc participar sense esforç en tota mena de converses i discussions, i mostrar un bon ús d'expressions idiomàtiques i col·loquials. Puc expressar-me amb fluïdesa i transmetre matisos subtils de significat amb precisió. En cas de dificultat, puc fer marxa enrere, reestructurar el discurs i corregir-lo de manera que els altres interlocutors difícilment se'n adonen.	No tinc cap dificultat per comprendre qualsevol tipus de producció oral en directe o emesa pels mitjans de comunicació, encara que la velocitat de parla siga ràpida com la d'un nadiu, a condició que tinga temps de familiaritzar-me amb l'accent.	Puc llegir amb facilitat qualsevol mena d'escrit, incloent-hi textos abstractes, estructuralment o lingüísticament complexos, com ara manuals, articles d'especialitat i obres literàries.	Puc escriure textos clars, d'una manera planera i fluïda amb un estil adequat. Puc escriure cartes, informes o articles complexos que presenten arguments amb una estructura lògica i eficaç que ajude el destinatari a fixar-se en els punts més significatius i a recordar-los. Puc escriure resums o ressenyes d'obres professionals o literàries.

Font: Adaptació del Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar (2003: 46-52).

3. El sistema educatiu davant la situació de llengües en contacte

El contacte de llengües és la convivència de dues o més llengües en un mateix territori. És un fet universal, ja que és ben difícil trobar un país completament monolingüe. A més, amb el fenomen de la globalització, aquests contactes es produeixen amb més freqüència i tenen una major influència.

La coexistència de dues llengües en una mateixa comunitat origina una sèrie de fenòmens: interferències, préstecs, canvis de codis, etc. Per aquesta raó tenen sentit els aspectes sociolingüístics ja que les llengües en contacte obliguen a tractar diversos conceptes com, per exemple, bilingüisme, diglòssia o conflicte lingüístic. Aquests conceptes són bàsics quan s'organitza el model educatiu d'un territori i el docent ha de conèixer la realitat sociolingüística en la seua zona d'actuació.

En l'Annex 1 de la Unitat 1 es pot consultar la informació relacionada amb la sociolingüística i els diversos conceptes que s'expliquen mitjançant un glossari de termes d'aquesta disciplina.

3.1 Marc legal

Generals	
Constitució espanyola (1978)	https://goo.gl/AodCfK
LLEI ORGÀNICA 1/2006, de 10 d'abril, de Reforma de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana	https://goo.gl/Qt8RGA
Llei d'Ús i Ensenyament en Valencià (LLEI 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià)	https://goo.gl/NYztHC
Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació	https://goo.gl/hhfjxZ
Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa.	https://goo.gl/wZAG9F

Plurilingüisme (de caràcter general)	
LLEI 4/2018, de 21 de febrer, de la Generalitat, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià.	https://goo.gl/8Co8wp
DECRET 127/2012, de 3 d'agost, del Consell, pel qual es regula el plurilingüisme en l'ensenyança no universitària a la Comunitat Valenciana (Estan vigents els programes però no el Decret).	https://goo.gl/ir2FPx
ORDE 88/2014, de 9 de desembre, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es desplega el procediment d'autorització del projecte lingüístic de centre establert en el Decret 127/2012, de 3 d'agost, del Consell, pel qual es regula el plurilingüisme en l'ensenyança no universitària a la Comunitat Valenciana (Estan vigents els programes però no l'Orde).	https://goo.gl/xCVtxH

Educació infantil	
ROF	Decret 233/1997, de 2 de setembre, del govern valencià pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de les escoles d'Educació Infantil i dels Col·legis d'Educació Primària. https://goo.gl/ab6C41
Currículum	Decret 37/2008, de 28 de març del Consell, pel qual s'estableixen els continguts educatius del primer cicle d'Educació Infantil a la Comunitat Valenciana. https://goo.gl/9j6m1W
	Decret 38/2008, de 28 de març del Consell, pel qual s'estableix el currículum del segon cicle d'Educació Infantil a la Comunitat Valenciana. https://goo.gl/o9pMwC

Educació Primària	
ROF	Decret 233/1997, de 2 de setembre, del govern valencià pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de les escoles d'Educació Infantil i dels Col·legis d'Educació Primària. https://goo.gl/ab6C41

Currículum	<p>DECRET 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana</p> <p>https://goo.gl/NKQU2q</p>
	<p>DECRET 136/2015, de 4 de setembre, del Consell, pel qual es modifiquen el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, i el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana.</p> <p>https://goo.gl/Sx7J8a</p>
	<p>DECRET 88/2017, de 7 de juliol, del Consell, pel qual es modifica el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.</p> <p>https://goo.gl/kzVTNP</p>

ESO, Batxillerat i Cicles Formatius	
ROF	<p>DECRET 234/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional dels instituts d'Educació Secundària.</p> <p>https://goo.gl/CfXyks</p>
Currículum	<p>DECRET 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana.</p> <p>https://goo.gl/C2HyZo</p>
	<p>DECRET 136/2015, de 4 de setembre, del Consell, pel qual es modifiquen el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, i el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana.</p> <p>https://goo.gl/JqmWjH</p>
	<p>DECRET 8/1998, de 3 de febrer, del Govern Valencià, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de Formació Professional Específica i les directrius sobre els seus títols.</p> <p>https://goo.gl/cLHVVD</p>

Formació de Persones Adultes	
LLEI 1/95, de 20 de gener, de la Generalitat Valenciana, de Formació de les Persones Adultes.	https://goo.gl/gjtJuK
DECRET 220/1999, de 23 de novembre, del Govern Valencià, pel qual es regulen els programes formatius que figuren en la Llei 1/1995, de 20 de gener, de la Generalitat Valenciana, de formació de les persones adultes, i s'estableix el currículum dels programes d'alfabetització i programes per a adquirir i actualitzar la formació bàsica de les persones adultes fins a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària, a la Comunitat Valenciana.	https://goo.gl/EqTTib
Ordre de 14 de juny de 2000, per la qual es regula la implantació del programes formatius i es dicten instruccions per a l'organització i funcionament dels centres.	https://goo.gl/Lz87j4

Titulacions administratives que faculden per a l'ensenyament en llengua

ORDE 17/2013, de 15 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen les titulacions administratives que faculden per a l'ensenyament en valencià, del valencià, i en llengües estrangeres en les ensenyances no universitàries en la Comunitat Valenciana. <https://goo.gl/ommqU7> modificada per ORDRE 44/2016, de 4 d'agost, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es modifica l'Ordre 17/2013, de 15 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen les titulacions administratives que faculden per a l'ensenyament en valencià, del valencià i en llengües estrangeres en els ensenyaments no universitaris en la Comunitat Valenciana. <https://goo.gl/6xDiFk>

RESOLUCIÓ de 4 de juny de 2013, de la Direcció General d'Innovació, Ordenació i Política Lingüística, per la qual es dicten instruccions sobre l'expedició de les titulacions administratives que faculden per a l'ensenyament en valencià, del valencià i en llengües estrangeres en les ensenyances no universitàries en la Comunitat Valenciana. <https://goo.gl/VLfC1S>

DECRET 61/2013, de 17 de maig, del Consell, pel qual s'estableix un sistema de reconeixement de la competència en llengües estrangeres a la Comunitat Valenciana i es crea la Comissió d'Acreditació de Nivells de Competència en Llengües Estrangeres <https://goo.gl/CYNV63> modificada per l'Ordre 93/2013, d'11 de novembre, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es modifica l'annex únic denominat certificats i diplomes que acrediten la competència en llengües estrangeres del Decret 61/2013, de 17 de maig, pel qual s'estableix un sistema de reconeixement de la competència en llengües estrangeres a la Comunitat Valenciana i es crea la Comissió d'Acreditació de Nivells de Competència en Llengües Estrangeres. (Hi ha en procés un nou Decret de certificacions)

<https://goo.gl/632t7i>

Tota la normativa que se cita en aquesta unitat és vigent el 26 de febrer de 2018.

3.2 Models d'educació bilingüe i plurilingüe

Una de les premisses bàsiques de l'educació bilingüe i plurilingüe és que la totalitat de l'alumnat, independentment de la seua procedència geogràfica, de la seua llengua habitual i del seu entorn sociocultural, ha d'assolir els mateixos objectius en acabar l'educació obligatòria. Ara bé, cal tindre en compte diversos factors, entre els quals estan el context sociolingüístic, la composició de l'alumnat, les actituds i les expectatives dels pares i les mares, que configuren contextos d'aplicació ben dissemblants al llarg del nostre territori.

En aquestes últimes dècades s'ha avançat respecte a l'aprenentatge de la llengua autòctona, tot i que les dades de coneixement i ús del valencià actuals conclouen que encara queda camí per recórrer per tal d'assolir la plena equitat lingüística. Així, el Consell Valencià de Cultura indica que en els contextos en els quals hi ha una llengua predominant i una altra minoritzada, el model lingüístic més efectiu és l'exposició plena a la llengua de menor implantació social.

Així mateix, també s'ha de tindre en compte la LLEI 4/2018 per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià com a punt de partida, l'objectiu que persegueix la Llei d'ús i ensenyament del valencià (LUEV) és que l'alumnat domine el valencià i el castellà en igualtat de condicions.

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), d'altra banda, assenyala que, des d'un punt de vista pedagògic, l'aprenentatge del valencià i en valencià ha d'estar complementat i no substituït per l'aprenentatge del castellà i de l'anglès o altres llengües d'Europa o emergents en el camp internacional. La llengua pròpia d'un territori és precisament la base més positiva i exitosa per a la formació plurilingüe. Al mateix temps l'informe «Un nou model lingüístic educatiu per a l'educació plurilingüe i intercultural del sistema educatiu valencià», elaborat per les universitats valencianes afirma que en l'àmbit de la recerca sobre programes plurilingües hi ha un acord quasi unànim sobre la necessitat que l'ús vehicular de la llengua minoritzada ha de ser majoritari si realment es pretén corregir el bilingüisme social asimètric. Així mateix, s'indica que ha de ser un model únic, que s'aplique gradualment i amb els suports necessaris per a afavorir una implantació adequada a totes les zones.

Quant a la introducció de la llengua estrangera com a llengua vehicular d'aprenentatge, cal portar-la a terme de manera progressiva a fi que l'alumnat aprofite les estratègies d'aprenentatge lingüístic adquirides en les dues llengües oficials.

Esdevé, doncs, un exercici de responsabilitat social encarar nous esforços per tal de garantir la pervivència del valencià i la convivència igualitària d'ambdues llengües oficials. L'Europa multilingüe ha apostat sempre per construir una ciutadania plurilingüe oberta al món, on la diversitat cultural i humana, lluny de ser un obstacle per al creixement individual s'entén com una oportunitat.

Amb l'objectiu de regular l'ensenyament i l'ús vehicular de les llengües curriculars, assegurar el domini de les competències plurilingües i interculturals de l'alumnat valencià i promoure la presència en l'itinerari educatiu de llengües no curriculars existents en els centres educatius, el govern valencià proposa un model lingüístic que promou el plurilingüisme, regulat per la LLEI 4/2018, de 21 de febrer, de la Generalitat, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià.

3.3 El model lingüístic valencià

a) Llengües en el sistema educatiu

El sistema escolar valencià és un sistema educatiu plurilingüe i intercultural que té com a llengües curriculars el valencià, el castellà, l'anglès i altres llengües estrangeres.

Els centres educatius han de promoure un ús normal del valencià, de conformitat amb la normativa vigent que regula els usos institucionals i administratius de les llengües oficials en l'administració de la Generalitat i d'acord amb les prescripcions del pla de normalització lingüística del centre (PNL).

Podran ser objecte d'estudi i promoció, quan així ho determine el projecte lingüístic de centre (PLC), el romaní, llengua pròpia del poble Gitano; la llengua de signes, usada per les persones sordes de la Comunitat Valenciana, i el braille, sistema de lectura i escriptura que utilitzen les persones amb discapacitat visual i ceguera.

Els centres educatius hauran de considerar les llengües de les minories lingüístiques del centre i generar espais d'intercanvi intercultural. Així mateix, hauran de garantir el dret a una educació plurilingüe i intercultural a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

b) Objectius del Programa d'educació plurilingüe i intercultural

Es defineix un únic programa d'educació plurilingüe, anomenat **Programa d'educació plurilingüe i intercultural**, amb els objectius següents:

1. Garantir a l'alumnat del sistema educatiu valencià l'assoliment d'una competència lingüística que implique:
  - a. El domini oral i escrit de les dues llengües oficials, el domini funcional d'una o més llengües estrangeres i el contacte enriquidor amb les llengües i les cultures no curriculars, però pròpies d'una part de l'alumnat.
  - b. L'interés i la curiositat per les llengües, i els coneixements sobre com són i com funcionen, els procediments per a la construcció d'aquests coneixements a partir de l'observació, la manipulació i la comparació de les diferents llengües presents en l'aula, i des d'una perspectiva crítica sobre com s'usen.
2. Garantir la igualtat d'oportunitats de l'alumnat del sistema educatiu valencià i la seua integració en el sistema educatiu i en la societat valenciana.
3. Garantir la normalització de l'ús social i institucional del valencià dins del sistema educatiu.

c) Nivells bàsics de referència per a les llengües

Per a la consecució dels objectius esmentats anteriorment, el Programa d'educació plurilingüe i intercultural assegurarà que l'alumnat, en acabar les diferents etapes educatives, haja assolit les competències orals i escrites del Marc europeu comú de referència (MECR) que es determinen a continuació:

- En acabar els ensenyaments obligatoris, com a mínim, el nivell de valencià i castellà equivalent al B1 i l'equivalent a l'A1 de la primera llengua estrangera.
- En acabar els ensenyaments postobligatoris no universitaris, com a mínim, el nivell de valencià i castellà equivalents al B2 i l'equivalent a l'A2 de la primera llengua estrangera.

d) El Programa d'educació plurilingüe i intercultural

Tots els centres educatius sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià aplicaran el Programa d'educació plurilingüe i intercultural.

El Programa d'educació plurilingüe i intercultural s'elaborarà d'acord amb les necessitats del context socioeducatiu i demolingüístic del centre i amb l'objectiu de garantir l'assoliment de les competències plurilingües i interculturals.

En l'article 6 s'especifica que tots els centres educatius dissenyaran el seu programa d'educació plurilingüe i intercultural tenint en compte el següent:

- a. El temps mínim destinat als continguts curriculars en cada una de les llengües oficials, en el conjunt de l'escolaritat obligatòria, ha de ser del 25 % de les hores efectivament lectives. Cal impartir en cadascuna de les llengües oficials la matèria o l'assignatura corresponent al seu aprenentatge, i al mateix temps, com a mínim, una altra àrea no lingüística curricular de caràcter troncal o anàleg.
- b. El temps destinat als continguts curriculars en llengua estrangera, en el conjunt de l'escolaritat obligatòria, pot oscil·lar entre el 15 % i el 25 % de les hores lectives.
- c. Per a calcular aquests percentatges es tindran en compte les hores destinades al currículum de cada una de les àrees lingüístiques, les hores destinades a la competència comunicativa oral i les àrees o les matèries en què s'utilitze cada llengua com a vehicular de l'aprenentatge.

Els centres educatius o els grups que utilitzen una metodologia de treball per projectes o qualsevol altra metodologia amb plantejaments globalitzats han de respectar en tot cas les proporcions de les llengües del seu projecte lingüístic.

e) Organització dels ensenyaments de les llengües en els diferents nivells educatius

Els centres hauran d'aplicar el Programa d'educació plurilingüe i intercultural amb les característiques següents:

En el segon cicle d'infantil

- a. L'anglès s'incorporarà amb un enfocament d'obertura a les llengües o mitjançant la modalitat d'incorporació primerenca, amb el 10 % de l'horari curricular.
- b. El temps mínim destinat a continguts curriculars en valencià i en castellà s'adequarà a l'article 6.

En educació primària

- a. El valencià, el castellà i l'anglès tindran un tractament com a àrea lingüística des del primer curs de l'educació primària.
- b. El temps destinat a continguts curriculars en valencià, en castellà i en llengua estrangera s'adequarà al que disposa l'article 6.

En educació secundària obligatòria i batxillerat

- a. Continuarà el tractament del valencià, del castellà i de l'anglès com a àrees lingüístiques.
- b. S'hi incorporarà, com a segona llengua estrangera optativa d'oferta obligatòria, preferentment, una llengua romànica.
- c. El temps destinat a continguts curriculars en valencià, en castellà i en llengua estrangera s'adequarà al que disposa l'article 6.
- d. El temps destinat als continguts curriculars en llengua estrangera, en batxillerat, pot oscil·lar entre el 10 % i el 25 % de l'horari curricular.

En l'educació especial

- a. Als centres específics d'educació especial l'alumnat serà atès en la llengua oficial que millor domine. Se li assegurarà, alhora, el màxim contacte possible amb l'altra llengua oficial i les llengües estrangeres per tal de capacitar-lo d'acord amb les seues necessitats i possibilitats.
- b. L'alumnat amb adaptacions curriculars que realitze l'escolaritat en centres ordinaris seguirà el projecte lingüístic del centre amb les adaptacions que en determine el diagnòstic.

En la formació de les persones adultes

- a. El valencià i el castellà han de tindre un tractament com a mòduls en tots els nivells dels dos cicles.
- b. En el cicle II s'ha d'incorporar l'anglès com a mòdul en els dos nivells.
- c. En els dos nivells del cicle II es pot incorporar l'anglès o una altra llengua estrangera determinada pel consell escolar com a llengua vehicular, en un mòdul a triar pel centre. L'anglès hi tindrà caràcter prioritari.
- d. El temps destinat a continguts curriculars en valencià, castellà i llengua estrangera s'adequarà al que disposa l'article 6.

En els cicles formatius de formació professional

El temps destinat a continguts curriculars en valencià, castellà s'adequarà al que disposa l'article 6, i el temps destinat a continguts curriculars en llengua estrangera podrà oscil·lar entre el 10% i el 25%.

f) El tractament de les llengües en l'alumnat d'incorporació tardana i persones adultes

Alumnat d'incorporació tardana

A l'alumnat que s'incorpora al sistema educatiu valencià a partir del segon curs d'educació primària procedent d'altres sistemes educatius espanyols o estrangers, se li realitzarà, si cal, una adaptació d'accés al currículum.

Formació de persones adultes

A l'alumnat que es matricula en el centres de formació de persones adultes i que no ha rebut ensenyament de valencià per estar escolaritzat amb anterioritat a l'aplicació de la Llei 4/83, d'ús i ensenyament del valencià, o per la seua incorporació tardana al sistema educatiu valencià, se li haurà de realitzar una adaptació d'accés al currículum.

g) Foment del valencià i millora de la competència en llengües estrangeres

La conselleria competent en matèria d'educació promourà que els centres educatius sostinguts amb fons públics vehiculen el 50 % del temps curricular en valencià i un 25 % del temps curricular en anglés.

3.4 El projecte lingüístic de centre

El projecte lingüístic de centre és l'instrument mitjançant el qual cada centre educatiu articula i concreta l'aplicació del Programa d'educació plurilingüe i intercultural d'acord amb les característiques del centre educatiu i de l'alumnat.

Tots els centres de la Comunitat Valenciana de nivell no universitari sostinguts amb fons públics han d'elaborar el projecte lingüístic de centre.

El projecte lingüístic de centre formarà part del projecte educatiu de centre i s'elaborarà tenint en compte les exigències, les expectatives, les possibilitats i les limitacions del context socioeducatiu i demolingüístic del centre i de l'entorn on el centre s'ubica.

Amb l'objectiu d'evitar la segregació de l'alumnat, el projecte lingüístic de centre aplicarà la mateixa distribució del temps curricular en cadascuna de les llengües vehiculars a tot l'alumnat del mateix curs.

a) Estructura del projecte lingüístic de centre

El projecte lingüístic de centre concretarà i adequarà al centre educatiu el Programa d'educació plurilingüe i intercultural mitjançant els elements següents:

1. El pla d'ensenyament i ús vehicular de les llengües, que determina l'organització i el tractament didàctic de l'ensenyament i ús vehicular de les llengües, i que defineix:

- a. La proporció d'ús vehicular en cada una d'aquestes llengües fins a completar el 100% del temps curricular.
- b. Els enfocaments metodològics que s'han de prioritzar en l'ensenyament i l'ús vehicular de les llengües curriculars.
- c. El moment, la seqüència i l'enfocament en la introducció del tractament sistemàtic de l'alfabetització inicial en cada una de les llengües curriculars.
- d. Les mesures de suport a l'ensenyament i l'ús vehicular de les llengües tant dins del centre com en l'entorn local i global.
- e. El tractament de les persones nouvingudes i de l'alumnat vulnerable (alumnat procedent d'entorns socioculturals deprimits i alumnat amb dificultats d'adquisició i aprenentatge de les llengües).
- f. La modalitat de presència de les llengües i les cultures no curriculars en l'activitat educativa del centre.
- g. Les mesures organitzatives que garantisquen, en l'ensenyament i l'ús vehicular de les llengües, la coherència en els diferents nivells educatius i la continuïtat entre etapes, pel que fa als continguts i a la metodologia; l'organització i l'agrupament òptim de l'alumnat, i la creació d'entorns d'aprenentatge

òptims, tot utilitzant estratègicament la totalitat dels recursos que el centre té o pot aconseguir; espais i contextos, que el centre té i que pot utilitzar per a millorar el temps d'exposició a les llengües en un àmbit no formal.

2. El pla de normalització lingüística del centre, que determina les mesures previstes per a la promoció de l'ús del valencià i que ha d'incloure els àmbits d'intervenció següents:

- a. Àmbit administratiu
- b. Àmbit de gestió i planificació pedagògica
- c. Àmbit social i d'interrelació amb l'entorn

3. La proposta per a avaluar l'assoliment dels objectius concrets del projecte, relacionar els resultats amb els elements del projecte que hi hagen pogut influir i aprofitar les conclusions per a introduir-hi modificacions i millores.

4. La proposta d'avaluació, que estableix les mesures que adoptarà el centre per tal d'avaluar l'assoliment dels objectius del projecte lingüístic de centre, per tal de determinar les pertinents modificacions i millores.

b) Procediment d'elaboració i aprovació

El projecte lingüístic de centre, l'elaborarà el centre educatiu per un període de quatre cursos escolars, transcorreguts els quals l'haurà d'avaluar, i promoure, si s'escau, les modificacions oportunes.

L'elaboració del projecte lingüístic de centre serà el resultat d'un procés participatiu que es basarà en criteris pedagògics.

La direcció del centre educatiu definirà i elevarà la proposta del projecte lingüístic de centre per a autoritzar-lo o, si s'escau, modificar-lo davant la conselleria competent en matèria d'educació.

Amb caràcter previ, el consell escolar, o el consell social en el cas dels centres integrats de formació professional, consensuarà la proposta de projecte lingüístic de centre per majoria qualificada de dos terços dels membres.

Els centres d'educació secundària obligatòria es coordinaran amb els centres d'educació infantil i primària que tinguen adscrits per tal de garantir la correcta aplicació del Programa d'educació plurilingüe i intercultural i la seua continuïtat metodològica en l'aprenentatge de les llengües.

En els centres privats concertats, l'elaboració, la sollicitud d'autorització i la coordinació del projecte lingüístic de centre correspon a la titularitat del centre, oït el consell escolar.

c) Incidència en la programació general anual i en els plans d'actuació per a la millora

En la programació general anual del centre educatiu s'hauran de recollir-se les innovacions didàctiques i les mesures organitzatives previstes en el projecte lingüístic de centre per a cada curs escolar.

Les millores i les innovacions derivades de l'avaluació de l'aplicació del projecte lingüístic de centre hauran de constar en el pla d'actuació per a la millora i ser incloses en la programació general anual.

3.5 Intervenció didàctica a l'aula

El professorat del sistema educatiu valencià adaptarà la programació d'aula als objectius previstos en el projecte lingüístic de centre i prendrà com a referència metodològica l'aprenentatge integrat de llengües i continguts.

La conselleria competent en matèria d'educació desenvoluparà normativament els aspectes metodològics i els processos d'avaluació de la intervenció didàctica a l'aula, i promourà que els centres disposen de materials educatius amb els enfocaments metodològics adients per a la gestió acadèmica i didàctica del Programa d'educació plurilingüe i intercultural.

3.6 L'acreditació dels coneixements de llengües del professorat

Es considerarà que disposa de la competència suficient per a vehicular àrees no lingüístiques en castellà, en valencià i en anglés el professorat que acredite nivell de coneixement C1 de valencià, C1 de castellà i C1 d'anglés, respectivament, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a les llengües.

No obstant això, amb caràcter transitori fins al curs acadèmic 2026-2027 es considerarà que disposa de la competència suficient per a vehicular àrees en anglés el professorat que acredite el nivell de coneixement B2 d'anglés, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a les llengües.

La conselleria competent en matèria d'educació regularà la competència didàctica del professorat dels nivells d'ensenyament no universitari per a impartir àrees, matèries o mòduls no lingüístics en valencià, en anglés i en altres llengües.

3.7 Calendari d'implantació i normativa aplicable fins a la implantació total del Programa d'educació plurilingüe i intercultural

Aquesta llei s'implantarà de manera progressiva d'acord amb el calendari següent:

- a. Curs 2018-2019. Educació infantil i primer cicle d'educació primària.
- b. Curs 2019-2020. Segon i tercer cicle d'educació primària i centres d'educació especial.
- c. Curs 2020-2021. Educació secundària obligatòria, batxillerat, formació professional i formació de persones adultes.

Fins a la implantació del Programa d'educació plurilingüe i intercultural en cada nivell educatiu, d'acord amb el calendari d'aplicació determinat en el paràgraf anterior, s'aplicaran els programes bilingües i plurilingües regulats per les disposicions normatives vigents fins a la data d'entrada en vigor d'aquesta llei:

a) Primària

En aquesta etapa educativa s'aplica el DECRET 127/2012 fins a l'entrada en vigor de la de la LLEI 4/2018. Aquest Decret regula dos programes plurilingües:

- Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Valencià (PPEV): té el valencià com a llengua base per a l'ensenyament.
- Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Castellà (PPEC): té el castellà com a llengua base per a l'ensenyament.

Els dos programes han de preveure en tots els nivells dels diversos ensenyaments, la presència del currículum d'àrees, matèries o mòduls impartits en valencià i en castellà, independentment de la llengua base del programa plurilingüe que s'aplique, de manera que, almenys, i a més de les àrees o matèries lingüístiques, s'impartisca una més en la llengua que no és la base del programa.

Els programes es caracteritzen, a més de per l'ensenyament en valencià i castellà, per l'ensenyament de continguts específics del currículum, com a mínim, d'una matèria o mòdul no lingüístic en anglés, amb la prèvia autorització de l'Administració educativa.

Dins del marc del Projecte Educatiu de Centre, tots els centres que apliquen un programa d'educació plurilingüe regulat pel Decret 127/2012 han d'elaborar el projecte lingüístic de centre (PLC), document del centre docent on s'arreglen les mesures organitzatives i curriculars per al desenvolupament dels programes lingüístics que s'apliquen.

Aquest PLC ha d'ajustar-se a l'estructura següent:

a) Anàlisi del context.

1. Programes plurilingües autoritzats en el centre.
2. Programes experimentals autoritzats prèviament en el centre amb relació a l'alumnat plurilingüe.
3. Actuacions generals i específiques dissenyades en funció de la realitat lingüística de l'alumnat.

b) Objectius lingüístics generals del centre.

1. Relació nominal del professorat implicat. Titulacions i competència lingüística del professorat.
2. Planificació d'accions de formació del professorat en competència lingüística.
3. Organització de l'educació plurilingüe. Llengües d'ensenyança de les diferents àrees, matèries, àmbits, mòduls i assignatures no lingüístics i atenció a la diversitat.
4. Organització dels recursos humans i materials del centre per a l'aplicació del programa plurilingüe.
5. Presència i ús de les llengües en els àmbits administratiu, de gestió, de planificació pedagògica i social i d'interrelació amb l'entorn.

c) Criteris i procediments previstos per a la implantació, desenvolupament, seguiment i avaluació del projecte lingüístic.

b) Secundària i/o Batxillerat

En aquesta etapa educativa s'aplica el DECRET 234/1997 fins a l'entrada en vigor de la de la LLEI 4/2018.

Segons disposa l'article 102 del Decret 234/1997, en els municipis de predomini lingüístic valencià, que figuren en l'article 35 de la Llei 4/1983 d'Ús i Ensenyament del Valencià, tots els centres aplicaran un o més d'un, dels programes d'educació bilingüe. Aquests programes són:

- a. Programa d'Ensenyament en Valencià (PEV)
- b. Programa d'Incorporació Progressiva (PIP)

Els centres dels municipis de predomini lingüístic castellà, que figuren en l'article 36 de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, poden aplicar, sempre que hi haja una voluntat explícitament manifestada pels pares, mares o tutors legals, qualsevol dels programes d'educació bilingüe.

En el Programa d'Ensenyament en Valencià (PEV) totes o la major part de les matèries no lingüístiques tenen el valencià com a llengua vehicular d'aprenentatge.

El Programa d'Incorporació Progressiva (PIP) suposa l'ús del valencià com a llengua vehicular en una part de les matèries no lingüístiques, d'acord amb les especificacions del disseny particular del programa d'educació bilingüe. Aquest disseny ha de garantir, almenys, l'ús del valencià com a llengua d'aprenentatge en dues matèries no lingüístiques en cada un dels grups.

Dins del marc del Projecte Educatiu de Centre, tots els centres que apliquen un programa d'educació bilingüe o plurilingüe regulat pel Decret 234/1997 han d'elaborar el DPP, i la totalitat dels centres han d'elaborar el PNL.

El Disseny particular del programa

El Disseny particular del programa (DPP) és la concreció i contextualització d'un programa d'educació bilingüe determinat a la realitat particular de cada centre. Cal mencionar que actualment conviu amb el projecte lingüístic de centre amb caràcter transitori.

Permet prendre una sèrie de decisions respecte a l'ús del valencià i de la llengua o llengües estrangeres com a llengües vehiculars que després s'han de tindre en compte en la resta d'aspectes del Projecte educatiu de centre (PEC).

El contingut del DPP ha d'incloure:

- a. Els objectius generals del currículum prescriptiu de l'educació secundària obligatòria contextualitzats i atenent a la realitat educativa del centre i les exigències del programa.
- b. El tractament metodològic de les diferents llengües.
- c. La previsió d'actuacions amb l'alumnat de nova incorporació al sistema educatiu valencià.
- d. La proporció d'ús vehicular de les dues llengües oficials en els diferents cursos i grups.
- e. La previsió del centre sobre la distribució del professorat d'acord amb els diferents nivells de capacitació.

La Programació General Anual (PGA) inclou la informació anual sobre l'estat d'aplicació del DPP dissenyat pel centre.

El Pla de normalització lingüística i el Pla anual de normalització lingüística

El Pla de normalització lingüística del centre (PNL) és un pla d'actuació que, a partir de l'anàlisi de les possibilitats del context i de l'ús real del valencià, i dels objectius expressats en el Disseny particular de programa, estableix uns objectius pel que fa a l'extensió de l'ús del valencià en l'activitat acadèmica, administrativa i social del centre per a un termini mitjà i n'especifica la temporització anual per a aquest període, les estratègies d'actuació, els responsables i els recursos, i els sistemes d'avaluació.

El PNL ha d'incloure els apartats següents:

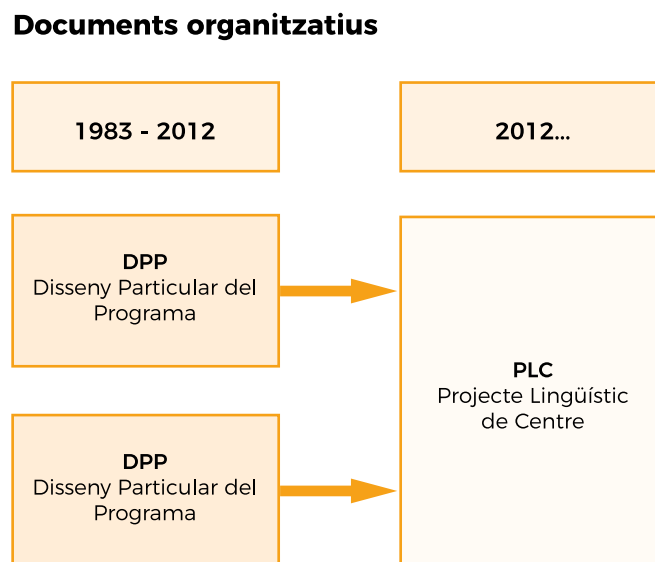
- a. Objectius
- b. Actuacions en cada un dels àmbits d'intervenció:
  - Administratiu i social
  - Acadèmic o de gestió pedagògica
  - Interrelació amb l'entorn sociofamiliar

- c. La temporització
- d. Criteris d'avaluació del Pla

El PNL ha de ser aprovat pel consell escolar del centre i la direcció el remet a la corresponent direcció territorial d'Educació.

Cal especificar, a més, que el Pla anual de normalització lingüística (PANL) és la concreció del PNL en cada curs.

Figura 1. Projecte Lingüístic de Centre

Font: CEFIRE Específic de Plurilingüisme (2018).

4.- La internacionalització i la seua importància en el Sistema Educatiu.

El procés d'internacionalització és igualment important per a adquirir noves eines, millorar els processos d'aprenentatge o simplement abordar l'educació des d'un angle diferent tant per a les institucions com per als docents. Alguns experts que estudien el fenomen han mostrat clarament els efectes transformadors de la internacionalització en les institucions, no solament en termes d'educació, sinó també per a un sector més ample de la societat.

Amb les idees prèviament comentades hi ha moltes opcions oferides pel Ministerio de Educación, Ciencia y Deportes (MECD) o pel Govern Valencià, en general, i per la Conselleria d'Educació, Cultura, Investigació i Esport en particular, que són oportunitats fantàstiques per al professorat i l'alumnat per tal de participar en processos d'internacionalització.

4.1 Alternatives d'internacionalització. Programes del MECD i altres programes

4.1.1 Personal

L'activitat internacional del Ministerio d'Educación, Cultura i Deportes (MECD) desplega el següent personal a l'estranger:

- **Consellers d'Educació** que són els caps de les oficines d'educació.
- **Agregats d'Educació** que estan sota el comandament del conseller i poden ser destinats a altres ciutats en el mateix país o països veïns.
- **Secretaris Generals** que estan al càrrec de la gestió econòmica i administrativa de les diferents oficines d'educació.
- **Assessors Tècnics Docents** que assisteixen els seus consellers o agregats. La seua activitat es desenvolupa principalment en centres de recursos.
- **Professorat.**

Consellers, agregats i secretaris generals són nomenats directament pel MECD per un període de 5 anys. Els assessors tècnics d'ensenyament, en canvi, són seleccionats per un període de fins a 5 anys mitjançant un concurs de mèrits que se sol convocar anualment. El procés de selecció del professorat està explicat a continuació.

4.1.2 Centres

La xarxa de centres del MECD està composta per oficines d'educació, centres escolars i centres de recursos. Quan les oficines d'educació estan encapçalades per un conseller d'educació s'anomenen *Consejerías*. Aquest és el cas en 17 països: Andorra, Argentina, Austràlia, Bèlgica, Brasil, Bulgària, Xina, França, Alemanya, Itàlia, Mèxic, Marroc, Polònia, Portugal, Regne Unit, USA i Suïssa.

De vegades, en països o ciutats on no hi ha conseller d'educació, l'oficina d'educació és ocupada per un **agregat**, aleshores s'anomena *Agregaduría* i depèn jeràrquicament d'un conseller d'un país veí o de la capital del país. Eixe és el cas de Canadà, Colòmbia, Eslovàquia, USA (a Los Angeles, Miami, Nova York), Hongria, República Txeca, Romania i Rússia.

Ocasionalment el MECD destina assessors tècnics docents a ciutats on no hi ha conseller o agregat amb la missió de gestionar un centre de recursos o una oficina d'educació.

Hi ha dos països, Guinea Equatorial i Turquia, on el MECD està present mitjançant allò que s'anomena una *Dirección de Programa*.

4.1.3 Programes del MECD

El MECD té diferents tipus d'escoles a l'estranger. A continuació es veuran els diversos tipus de centres:

- **Centres propietat de l'Estat Espanyol**

Estan oberts a l'alumnat espanyol i estranger. Els estudis oferits per aquests centres són els corresponents al sistema educatiu espanyol, des de l'educació infantil fins a l'educació no universitària. En aquest enllaç: <https://goo.gl/94eyHU> es pot consultar el llistat complet d'aquestes escoles.

- **Centres de titularitat compartida**

Hi ha solament dues escoles: <https://goo.gl/T2MDzZ> en aquesta categoria. Aquests centres són parcialment propietat de l'Estat juntament amb institucions locals i fundacions.

- **Grups escolars de llengua i cultura espanyoles.**

L'ensenyament oferit per aquests centres està dirigit a alumnat que cursa estudis no universitaris en sistemes educatius estrangers. Les classes es programen en horari extraescolar i l'itinerari formatiu està dividit en 5 nivells i 10 cursos des de l'A1 fins el C1. Aquest és el llistat: <https://goo.gl/HGTPj1> d'escoles d'aquest tipus.

- **Seccions espanyoles en centres de titularitat d'altres estats**

El seu objectiu és oferir ensenyament en castellà dins del sistema educatiu del país on estan situades. El currículum es desenvolupa amb matèries amb docència en la llengua local i altres en llengua castellana que inclouen llengua, literatura, geografia i història espanyoles.

Els seus estudis són vàlids tant en el país estranger com en el sistema educatiu espanyol mitjançant processos de convalidació i reconeixement de certificacions.

Aquest és el llistat: <https://goo.gl/Jtjtw4> de centres que existeixen en aquesta categoria.

- **Escoles europees**

Les Escoles europees són centres creats conjuntament pels governs d'estats membres de la Unió Europea amb la intenció d'oferir ensenyament multicultural i multilingüe. Aquestes escoles tenen un estatus legal per tal de ser escoles públiques en els seus respectius països de localització. Aquest és llistat de les Escoles europees: <https://goo.gl/BprqR9>.

- **Seccions Bilingües en Europa Central, Europa de l'Est, Xina i Turquia**

Les seccions bilingües són un programa de cooperació entre el MECD i els països participants. En funció d'aquest programa, centres d'Educació Secundària i també de Primària en el cas de Rússia i Xina, ofereixen un currículum bilingüe en la seua llengua i en espanyol. Intenta també promoure la col·laboració en matèria de cultura i educació amb el països participants i proporcionar a l'alumnat de Secundària d'espanyol formació i oportunitats. Aquest és el llistat de seccions bilingües: <https://goo.gl/YNf72w>.

4.1.4 Altres programes

A més dels programes anteriors oferits pel MECD, hi ha dos programes més a destacar:

- **Professors visitants als EEUU, Canadà i Regne Unit**

Aquest programa permet al professorat treballar uns anys en algun d'aquests països. Comprén tots els nivells educatius des de l'Educació Infantil fins a l'Educació Secundària postobligatòria.

La selecció es realitza mitjançant un concurs de mèrits i una entrevista final. A més, és necessària una certificació MEQR de la llengua parlada en el país de destí i, en funció del país, estat o província, pot haver altres requeriments per a l'elecció.

- **Auxiliars de Conversa**

Aquest programa consta d'un conjunt de subvencions per a graduats o estudiants que cursen l'últim any de la seua titulació. Els aspirants poden ser assignats com a auxiliars de conversa a qualsevol d'aquests països: Austràlia, Àustria, Bèlgica, Canadà, França, Irlanda, Itàlia, Alemanya, Malta, Noruega, Nova Zelanda, Rússia, Regne Unit, EUA o Suècia.

4.2 Erasmus +

El programa Erasmus+ es basa en la consolidació dels 30 anys de programes desenvolupats per la Comissió Europea des del seu inici l'any 1987:

- Programa d'aprenentatge permanent
- Programa Joventut en acció
- Erasmus Mundus
- Tempus
- Alfa
- Educalink
- Grundtvig

Aquests programes han donat suport a moltes accions en educació superior, formació contínua, perfils professionals diferents, educació escolar, educació d'adults i joves.

Erasmus+ vol anar més enllà en el seu objectiu d'enriquir l'educació dels joves. Al mateix temps el projecte elimina fronteres entre les diferents accions i programes, i promou noves idees i aporta nous recursos des del món laboral i la societat en general. També ofereix noves vies per a una cooperació internacional efectiva.

4.2.1 Acció clau 1 (Key action 1). Mobilitat de les persones per a l'aprenentatge

L'objectiu d'aquesta acció és promoure experiències d'aprenentatge per mitjà de la mobilitat de l'alumnat, persones joves, voluntaris i professorat de diferents nivells educatius i també d'institucions educatives i d'organitzacions d'arreu d'Europa.

Totes les persones relacionades amb les institucions i organitzacions rebran el suport dels programes Erasmus+ per tal de dur a terme projectes que promoguen la mobilitat. Aquests programes es desenvoluparan en tres diferents etapes:

- **Preparació:** les institucions participants en el projecte hauran d'eleger els participants, arribar a acords amb socis i planificar les habilitats interculturals i lingüístiques necessàries abans de visitar un país estranger.
- **Execució** de les activitats.
- **Desenvolupament del projecte:** les institucions hauran de planificar els diferents moments per a l'avaluació del projecte per tal de diagnosticar fortaleses i debilitats de cadascuna de les parts. L'objectiu principal d'aquestes avaluacions és la redefinició o l'establiment de nous objectius en funció de les necessitats de cada moment concret del projecte.

4.2.2 Acció clau 2 (Key action 2). Cooperació per a la innovació i l'intercanvi de bones pràctiques

Totes les accions recolzades per aquesta iniciativa clau hauran de promoure aspectes positius en les organitzacions participants en el programa. L'objectiu principal és el desenvolupament o l'extensió de pràctiques innovadores a diferents nivells: local, regional, estatal i europeu. Al mateix temps, aquesta acció europea cerca contextos compromesos, moderns i dinàmics preparats per a integrar bones pràctiques i nous mètodes en les seues activitats.

4.2.3 Acció clau 3 (Key action 3). Suport per a la reforma de les polítiques

Aquesta acció ofereix subvencions per a iniciatives que promoguen polítiques innovadores, polítiques que afavorisquen el diàleg o l'intercanvi de coneixement en educació, formació o temes relacionats amb les persones joves. A més d'això proporciona suport a ONGs europees i a xarxes d'extensió europea actives en el camp de la joventut.

4.3 Altres possibilitats

4.3.1 eTwinning

El projecte eTwinning forma part de la iniciativa Erasmus+ amb la intenció clara de promoure el contacte, l'intercanvi d'idees i la cooperació en el treball entre professorat i alumnat dels països participants mitjançant les Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement (TAC).

Totes les accions eTwinning són coordinades per mitjà de diferents serveis de suport a Europa:

- Central Support Service (Servei central de suport a Brussel·les).
- El Servei Nacional de Suport de cada país.

A Espanya el Servei Nacional de Suport està localitzat a l'*Instituto Nacional de Tecnologías Educativas y de Formación del Profesorado del MECD*. Cada comunitat autònoma té el seu representant eTwinning.

En aquest projecte participen trenta-cinc estats membres de la Unió Europea. En març de 2013 la plataforma fou ampliadada amb la inclusió de diferents estats veïns. Aquests països, coneguts com a eTwinning Plus, són: Armènia, Azerbaidjan, Geòrgia, Moldàvia, Ucraïna i Tunísia.

4.3.2. Estades professionals per a docents («Estancias profesionales para docentes») del MECD

Aquest programa, basat en l'observació de la pràctica docent (job shadowing), es du a terme en diferents escoles d'Alemanya, Àustria, Bèlgica, França, Itàlia, Holanda, Portugal, Regne Unit, Irlanda i Suïssa. Els centres participants en el projecte acullen docents al llarg de dues setmanes, durant les quals observen i aprenen sobre les característiques dels sistemes educatius estrangers.

En aquest programa pot participar professorat que ensenya una llengua estrangera o que ensenya una matèria no lingüística fent servir una llengua estrangera. Els participants en aquest programa han de comptar amb un nivell B2 del MECD, amb excepció de països com Àustria o Alemanya, que demanen un B1.

4.3.3. Estades a l'estranger per a docents de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.

L'objectiu principal d'aquest programa és implantar el plurilingüisme en les escoles que depenen del govern valencià. Les estades a l'estranger ofereixen un curs de quatre setmanes de durada en el Regne Unit i Irlanda durant el període d'estiu. Per tal de demanar una plaça en aquest programa el professorat ha de treballar en un centre de titularitat pública i acreditar un nivell d'anglès B1, com a mínim.

4.3.4 Lectorat de català

L'Institut Ramon Llull és un organisme públic creat amb l'objectiu de promoure a l'exterior els estudis de llengua i cultura catalanes en l'àmbit acadèmic, la producció cultural, la traducció de literatura i pensament escrits en català.

Amb aquesta finalitat, l'Institut subscriu acords amb universitats de l'exterior per a la implantació o la consolidació d'aquests estudis. A més a més, dona suport a les universitats, el professorat i els estudiants per mitjà de diversos programes i línies d'ajudes.

Com a organisme oficial de certificació dels coneixements de català a l'exterior, organitza proves per a acreditar els diferents nivells, d'acord amb el MECD.

5. Conclusió

La publicació del MECD ha constituït un sòlid suport per a l'extensió de dues tendències fonamentals en el camp de l'ensenyament de les llengües. Una nova visió basada en la comunicació, l'interès i el respecte per totes les llengües i la consideració del plurilingüisme com a un valor fonamental. Aquesta nova visió s'ha estès, ha estat recollida i reflectida en la legislació recent i, més important encara, ha contribuït al canvi en els processos d'ensenyament i aprenentatge de la llengua.

El sistema educatiu valencià ens permet gaudir de la riquesa lingüística que des de fa segles conviu al nostre territori sense haver de renunciar ningú a cap llengua. A més, en aquells territoris que han optat per un model d'enriquiment l'opció no és única, sinó que permet adaptar l'aprenentatge en funció de diverses variants: llengua territorial, llengua familiar i llengua vehicular. Perquè el ventall de programes permessos per la llei no sols dibuixa una oferta suficient, també permet un marge per fer adaptacions en casos concrets.

Com hem vist, tot el professorat valencià, present i del futur, té al seu abast un ample ventall de possibilitats per a millorar la seua competència professional i lingüística. Algunes d'aquestes requereix un compromís exigent en termes de temps i d'esforç ja que poden suposar un període de fins a nou anys de treball a l'estranger. D'altra banda, a més de les experiències individuals caldria destacar els projectes que es desenvolupen

en centres. Formar part d'un equip de treball en un projecte Erasmus + o Etwinning contribueix a millorar, necessàriament, el procés d'aprenentatge dels nostres alumnes i la manera com s'imparteixen les classes en els nostres centres escolars.

6. Bibliografia i referències

Bibliografia

Pascual, V. (2006): *El tractament de les llengües en un model d'educació plurilingüe per al sistema educatiu valencià*. Generalitat valenciana- CEICE. Revisat a (14 de febrer de 2018): <https://goo.gl/6S5HPU>

Webgrafia

Actividad educativa internacional. *MECD*. Revisat a (14 de febrer de 2018): <https://goo.gl/d2cBL3>

eTwinning. Revisat a (14 de febrer de 2018): <https://goo.gl/hH25aN>

Erasmus +. Revisat a (14 de febrer de 2018): <http://www.erasmusplus.gob.es>

Estancias profesionales para docentes. *MECD*. Revisat a (14 de febrer de 2018): <https://goo.gl/8p5EFx>

Estades a l'estranger. *CVA*. Revisat a (14 de febrer de 2018): <https://goo.gl/3K4MAZ>

Legislació

Generalitat de Catalunya. (2003) *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*. Revisat a (14 de febrer de 2018): <https://goo.gl/Y7T96K>

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura i Esport

SECRETARIA AUTONÒMICA
D'EDUCACIÓ I INVESTIGACIÓ

SERVEI DE FORMACIÓ
DEL PROFESSORAT

cefire
Plurilingüisme

Cefire específic
Plurilingüisme
C/ Faustí Blasco, 11
46600 Alzira
T. 962 469 880
46402910@gva.es